

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂESCĂ-CULTURALĂ
ORGAN OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

APARE DUMINECA

DIRECTOR:

Icon. Stavr. Dr. GH. CIUHÂNDU

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

STR. EMINESCU 18

Zestrea și Libertatea Bisericii

Afișem acest titlu, mai ales în partea din-tâi a lui, nu dintr'o râvnă după cele materiale, cari, în împrejurări normale, n'au figurat în conturile Bisericii ca scop, ci d'abia ca mijloc. Pornind dela aceasta concepție, pe care și noi o urmăm, vom remarca aci cu gând de oarecare actualizare, o seamă de stări din trecut, — mai favorabile decât azi, ale vechei Biserici românești și posibilitățile sale de afirmare.

Cine nu știe, chiar și dela noi din ținuturile alipite, cel puțin în termeni generali, ce rosturi frumoase și mari — pe teren duhovnicesc, cultural și național — a îndeplinit Biserica noastră din *Principatele de odinioară*, din simplul și realul motiv, că și-a avut înzestrarea proprie și libertatea de mișcare?!

Biserica Românească din Principate, înzestrată de Voevozi și boeri evlavioși și de chiriari și alți credincioși, și-a avut toate condițiile unei vieți proprii, ale unei afirmări strălucite și ale unei autorități indiscutabile, cari d'atâtea și-atâtea ori îi dădeau tăria să facă corective și actelor Stăpânirii politice chiar.

Și putea Biserica să le facă toate acestea și câte-a mai făcut, pentru că avea mijloacele materiale și, pe d'asupra acestora, *conștiința unei misiuni, sprijinită* nu numai pe înzestrarea materială ci și — mai ales — *pe o tradiție de mai multe veacuri, de viață a sa proprie.*

„Nu stăm în Biserica noastră numai pe o bază canonică, ci pe baza unei dezvoltări proprii, care ține din a doua jumătate a veacului XIV” — spunea Dl N. Iorga, în Cameră, la 23 Martie 1909, din prilejul unei legiferări bisericești¹⁾, când Statul și Politicianismul dădeau o nouă năvală în viața Bisericii.

Aceasta stare norocoasă a Bisericii — de a fi stăpână pe atunci pe avutul său, ca și pe

rosturile sale — a durat d'abia până după începutul veacului al XIX. Da; atunci, lucrurile luară o întorsătură defavorabilă. N'avem decât să dăm iarăși cuvânt Dlui Iorga, strălucit istoric și apărător al Bisericii românești:

„Biserica românească (dela începutul veacului XIX) ar fi putut lua un nou avânt și scrie un bogat capitol în istoria timpurilor nouă. Ceeace a împiedecat-o dela aceasta, a fost amestecul Statului, care, dela Chiselev până la timpurile de azi, a luat-o în stăpânire, uneori încetul cu încetul, alteori prin lovitură mari neașteptate, smulgându-i pe rând toate moșiile, averea cealaltă, drepturile, autonomia sprijinită pe canoane, cultura proprie, școlile speciale, autoritatea și prestigiul, urmând întru aceasta, când exemplul Rusiei cu Biserica robită, când al Apusului, cu Biserica pe alocuri cu totul izgonită afară din viața oficială, după ce însă i s'au luat mai toate mijloacele care-i pot îngădui să se ție de sine.¹⁾”

Mai de aproape privind chestiunea de care ne ocupăm, concretizăm următoarele: La 1821, veniturile scaunului mitropolitan și ale episcopilor fură luate, pentru a fi date ca ajutor Țării. Tot atunci se lua jumătate din venitul mănăstirilor neînchinat. La 1825, stările erau așa de precare pentru Biserică, încât mitropolitul Veniamin Costachi se plânse împotriva administrației de Stat a averilor bisericești, cari erau exploatare de Domnul Ioan Sandu Sturza, pentru trebuințele sale. Când Rușii ocupă Țara (1828) și se întocmește un Statut nou (1835), Statul cel nou luă asupra sa grija moșiilor mănăstirilor pământene, neînchinat. În curând după Moldova, veni la rând (1840) luarea, de către Stat, a administrației moșiilor și averilor

¹⁾ N. Iorga: Tulburările bis. și Politicianismul. Vălenii de munte 1911 pag 23—24.

¹⁾ N. Iorga: Istoria Bis. Românești (Ed. I. Vol. pag. 277

eparhiale dela mitropolitul și episcopii din Muntenia și predarea lor la mâna capului «Departamentului Credinței» — Ministeriu al Cultelor cum se spune azi. La scurtă vreme, în Moldova — unde mitropolitul Veniamin avea nevoie de toate veniturile Mitropoliei, pentru tipografie și pentru binefacerile sale — se produse, drept protest, demisia mitropolitului, „marele și sfântul reprezentant al Bisericii de odinioară, slobodă în a face bine și stăpână pe toată moștenirea trecutului» Mitropolitul se retrăgea din scaun, «neputând lua asupra-și răspunderea unei schimbări, care lovea în canoane¹⁾).

De aci nu era — în timp și'n ordinea lucrurilor — decât un pus, până la Decretul din 1860, privitor la *confiscarea averii mândștirilor chitoviale și până la secularizarea (1863) averilor mândștirilor închinat*. Dar povârnișul nu se opri aci. Prin alte măsuri, ale aceluiași Ioan Cuza-Vodă — pe cari nu le mai specificăm la acest loc, — Biserica ajunsese, după vorba Dlui N. Iorga la „desbrăcarea de orice autonomie, putere și autoritate a Bisericii, surgunită în regiuni pur spirituale, cari sânt, bisericește, vecine cu moartea²⁾).

Desbrăcată de forța materială care, într'o măsură tocmai că îi asigurase până la o vreme și independența morală față de Stat, — mai ales dela 1860 încoaci, Biserica ajunge într'o decadență foarte repede, din pricina, «că n'a fost

lăsată în rosturile ei bisericești; că Statul s'a amestecat în socotelile ei bisericești¹⁾. Mai trebuiau să urmeze scandalele și tulburările bisericești, provocate de Politicianism și catolici din anii 1909—1911, pentru a avea icoana deplină a decadenței generale.

Biserica își pierduse Zestrea, mai întâi, după aceea și Libertatea sau autonomia de odinioară, cari făcuseră gloria ei duhovnicească și națională.

Și Ea, Biserica, putea spune, cu Scriptura: «nu am om», care s'o fi băgat în scaldătoare...

Aceasta pogorire, de rosturi și de afirmare, a «Bisericii Românești în Țara liberă politicește, se petrecea în aceeași vreme când, în Ardealul rob politic, începuseră să înmugurească o Cultură românească și porniri de libertate bisericească în două direcții: odată, de ieșire de sub Ierarhia sârbească — pornire începută la Arad, prin ridicarea unui român (1829) în scaunul episcopesc, — și de reorganizare a forțelor românești în semnul libertății sau autonomiei bisericești, după directivele Sibiului lui Andrei Șaguna, neconținut secundat de episcopii români dela Arad.

Aceste fapte istorice, de mai sus, trebuiau reamintite celorce — mai mult decât rejunile Iordanului — grăbesc să «revizuiască» radical — desființând-o — Legea de organizare bisericească.

Dar, vom urma.

Din Cuvântarea I. P. S. Patriarh Miron

din legea pentru organizarea Ministerului Cultelor

— Urmare din Nr. trecut —

Și acum, să nu vă supărați, domnilor, în mare parte și dvs. sunteți vinovați într'o oarecare măsură ca toți oamenii asupra cărora vin candidații cu intervenții.

Numai la mine personal, ca arhiepiscop, au venit 2000 și ceva de epistole de intervenții: pe acesta să-l numești acolo, pe acesta să-l numești dincolo! La referențul meu pentru parohie au venit mult mai multe epistole de intervenție.

Și atunci, în aceste nouă luni eu Patriarhul Țării n'am fost altceva decât eroul celei mai supărătoare tragedii: din 20 de audiențe acordate de mine pe zi, numai două au avut un rost, celelalte 18 n'au fost decât intervenții dela oameni politici, dela prieteni simpatici, din care îi văd și aici pe unii, a căror dorință eș implini o dar vă inchipuți dvs, când cele mai multe audiențe sunt cu caracter nelegal, vă inchipuți în ce situație sunt pus eu...

Acum, din 1791 candidați de anul trecut, ce pot

eu să numesc? Am numit 150, iar ceilalți au rămas afară...

Vedeți situația extraordinară în care stă un chiriarh

În situația aceasta vă întreb eu: Unde este inima ta părintească, când ai 1000 de familii, chiar fără buget dela stat, și refuzi să le dai un preot?

Și atunci, suntem foarte mulțumitori, d-le ministru, că față de proiectul care vi se prezintă s'au făcut în comisie oarecare rectificări, care totuși sunt apte a se arunca asupra noastră ca chiriarhi o lumină cât se poate de dureroasă. Economia acestei legi a fost la început astfel făcând încât noi, chiriarhii, apărem ca un fel de oameni — să mă iertați — neserioși, cari sporim într'un mod injust, vrednic de cea mai mare pedeapsă, numărul preoților. Dacă este vorba că un episcop a făcut abuzuri acolo și rog pe d. ministru al cultelor să nu creadă că toată Biserica Ortodoxă nu este decât o instituțiune care are un fel de predilecție pentru abuzuri, Doamne fereste! Dacă noi am sporit acum, repede mulțumita mea pentru d. ministru, pentru

¹⁾ N. Iorga: O. c. 279—280, 283-4.

²⁾ N. Iorga: O. c. 288

¹⁾ N. Iorga Tulburările bis. 13—14.

cei șase șapte mii de preoți din săptămâna aceasta...

Dacă este vorba ca să fac o incorectitudine și abuzuri, apoi să mi dai voie să spun: Noi sau voi sunteți de vină? Că să nu fie cu supărare, am întâlnit deunăzi pe d. subsecretar Benteoiu, președinte sau membru în comisiunea de la finanțe, pentru reglementarea numărului funcționarilor publici.

Iată ce-mi spunea atunci d. Benteoiu: Prea Sfinjite, Germania, o țară cu cel puțin 60 milioane locuitori are 285 000 de funcționari. Iar noi românii, cari suntem 20 000 000, mai puțin ceva, dar să zicem rotund 20 000 000, deci a treia parte din Germania, știți câți avem noi? În loc de proporția Germaniei, avem 365 000 de funcționari, care din bugetul general al Statului, consumă 53 de procente. Și spunea d. Benteoiu că alții sunt plătiți de Regiile Autonome, deci nu numai 53% se consum.

Și atunci vă spun eu, cine este de vină? Noi cari am făcut abuziv 700—800 parohii, sau dv. cari ați făcut 365 000 de funcționari, cari vor slei și mistui puterea de producție a Statului nostru pentru vremuri îndelungate?

Iată de ce, domnilor, eu aș dori dar ca, precum această lege în proiectul ei aduce o grozavă neîncredere în vrednicia episcopatului român, să se găsească o modalitate, ca acolo unde se fabrică funcționari să fie și careva dintre noi, ca cetățean, căci vă garantez că nu s'ar mai spori atâta, numărul la 400.000 funcționari în țara noastră.

Deci fiind eretici, nu zic că noi suntem cei buni și vinovații dv., decât vorba lui Eminescu, unii ca ceilalți.

Doresc dela toți gândul de a cruța această țară și de a da banii, nu la aderenți politici, pe care să i bage în toate resorturile, ci acolo unde trebuie, la cultură și la armată! (Aplauze).

După aceste explicațiuni, cred că și d. ministru va fi convins, că nu suntem noi precum ne a mers vestea.

Cu aceste observațiuni, eu primesc în general proiectul de lege, cu nădejdea, că vom putea satisface nevoile Bisericii noastre, ca să ajungem mâine la o situație mai bună. (Aplauze prelungite).

Dl Victor Iamandi, Ministerul Cultelor: Vorbind despre necesitatea existenței ministrului cultelor și artelor, care a funcționat cu întreruperi dela război încoace, arată că numai biserica dominantă, biserica ortodoxă, merita un minister aparte; în afară de direcția cultelor, care e de un real folos pentru controlul activității cultelor; vine apoi direcția minorităților, care are, de asemeni, o integrală justificare.

În ce privește pe preoții extrabugetari, ministrul cultelor spune că a trecut în buget 600 dintre ei, dar nu poate salariza pe toți cei pe cari vlădicii i-au hirotonit, fără a le asigura traiul. Or, dacă nu poți să dai mijloace materiale necesare pentru a asigura plata unui preot, mai bine nu-l hirotonești. Căci astfel, odată cu darul îi dai și mizeria morală. Am pus de aceea, o regulă în această privință și am spus, că cine hirotonește în afară de aceste norme, comite un abuz de putere. Dar aceasta nu înseamnă, că m'am amestecat în dreptul de hirotonisire, în dreptul spiritual.

Am introdus apoi, controlul ministerului de culte și asupra aplicării bugetelor eparhiale, punând astfel, la adăpost pe ierarhul respectiv, de orice neajunsuri eventuale.

I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea: Dar barem de am vedea pe toți incorecții la Curtea de Casație. Inceputul este bun.

Ministrul Cultelor arată apoi, că s'au dat 84 milioane lei pentru corectarea salarizării preoților, că a prezentat legea pentru înzestrarea mănăstirilor, a înființat noi parohii bugetare, etc., constatănd prin fapte sollicitudinea pentru biserică.

Terminând, vorbește despre necesitatea de a se modifica și legea de organizare bisericească.

I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea, răspunzând ministrului cultelor în chestiunea ridicată de a nu se mai numi preoți fără salariu, spune că nu totdeauna preoții v'n să ceară plata dela stat. Unii dintre ei pot să trăiască din veniturile parohiei și fără salariu și chiar își iau răspunderea pentru aceasta.

Ministrul Cultelor: Dar vin pe urmă și cer salariu.

I. P. S. Patriarh Dr. Miron Cristea: D-lor să fim clari. Dela Christos încoace nu s'a condiționat existența unui preot de nici o plată, iar dela Sf. Scriptură, aceasta este temelie noastră: cel ce slujește la altar, dela altar să se plătească. Și biserica română a avut zile de glorie și atunci chiar când n'a avut nici o plată. Dela Christos, preoții noștri n'au avut nici o plată până la Take Ionescu.

Deci, d-lor senatori, nu plata dela Stat este condițiunea vitală pentru existența Bisericii.

Biserica din Franța, după ce s'au secularizat averile, — și nu știm ce va veni și la noi, — nu a disperat; din contră, de atunci biserica romano-catolică din Franța a avut zile de glorie.

Ce au făcut preoții? Ca să-și asigure existența s'au făcut ciobotari, tâmplari, și au lucrat ca să-și asigure traiul de toate zilele. Iar credincioșii văzând că nu au plată, credincioșii s'au dus la preoții lor, făcându-și câte o pereche de ghete și alte lucruri.

Ce vreu eu să capacitez pe d. ministru? Preoții vor plată. Dar numai unde este plată dela stat, numai acolo este îndreptățită Biserica? Nu. Eu am fost episcop în Caransebeș. Nu am avut plată dela Stat, nici un ban.

Preoții mei, în număr de 400, văzând că nu pot fi fără episcop, au plătit ei pe episcopul lor...

„Vă întreb eu după principiul acesta, dacă nu ai plată dela Stat, Biserica nu este îndreptățită? N'ar fi trebuit să avem existența noastră la Caransebeș?”

Ministrul Cultelor: Alt rol avea biserica în Ardeal, sub unguri.

I. P. S. S. dr. Miron Cristea, patriarhul României: Dacă d-ta nu vei avea puțința să dai preoți dela stat la o parohie, sau la o grupare, aceasta nu mă va putea pe mine împiedica, oricare pedepse vei da și ori câte sancțiuni veji lua.

Proiectul este apoi luat în considerare și votat pe articole și în total, cu bile.

Un prețios ajutor în misiunile religioase

De Pr. Mel. Șora, paroh, misionar protopopesc,

Doză sunt, în decursul anului bisericesc, cele mai potrivite perioade pentru refacerea vieții sufletești: postul Crăciunului și cel al Paștilor și în special acest din urmă.

Ne aflăm în pragul unuia din ele.

Un murte urlaș în conștiința mea, pe care-l urmă creștinul cu gândul, cu sufletul, până la culmile, învăluite în aureola de biruință, ale 'nvierii.

După destinderea, de care au avut parte oamenii în bucuriile, în veselia câșlegilor, un glas interior, instinctiv, cere imperios, ca ceva natural și necesar, ridicarea vieții pe un plan de înfrânare și control.

Nimeni nu poate potoli și satisface aceasta sete de curățire sufletească, de pocăință, decât Hristos prin Biserica Sa. Nu e mirare deci că, începând cu prima Duminecă din postul Paștilor, pragurile bisericii sunt din ce în ce mai călcate, credincioșii din ce în ce mai predispuși pentru un contact mai viu, mai sincer, mai de aproape cu Hristos.

Într-o astfel de atmosferă, de care este înconjurată Casa Domnului în timpul acesta, slujitorii Bisericii nu pot rămânea impasibili. Marele lor merit stă tocmai în râvna de a trezi și sport aceasta predispoziție sufletească.

Și, fe spre cinstea lor, slujitorii Bisericii depun laudabile străduinți pentru îndeplinirea acestei sfinte obligații a lor. Puține sunt parohiile, în cari să nu se inițieze „misiuni religioase” cu serviciul special de predici și cari se încheie cu serbări împreunate cu mărturisiri și cuminecări.

Nimic nu mulțumește mai mult pe duhovnic în astfel de lucrări, decât constatarea prezenței unei însetări după hrană sufletească.

Duhovnicul, — cât de abili în îndeplinirea misiunii sale curățitoare, cât de plin de râvnă, în scaunul duhovnicesc — nu poate totul.

În sprijinul lor stau în schimb — și ca o complementare fericită a celor spuse sub patrafir — îndemnuri duhovnicești din broșura despre „Sf. Mărturisire și Sf. Cuminecătură”, întocmită de I. P. C. Sa Părintele Iconom Stavrofor Dr. Gh. Ciuhandu, consilierul cultural al Eparhiei noastre.

Experiența este magistrul vieții, și am avut fericitul prilej să constat, că acei credincioși, cari au gustat din apa vie a învățăturilor și poveștelor adunate în aceea broșură, cer cu insistență din aceasta hrană.

Iată, de ce, la începutul unui ciclu de misiuni religioase, cari se inaugurează deodată cu începutul sfântului post pe tot întinsul Eparhiei, îmi permit să atrag deosebit atenția fraților preoți și în special a fraților misionari tractuali, de a nu întrelăsa întrebunțarea acestui broșuri, bun prieten și colaborator în misiunile duhovnicești, ca și pentru ori care preot din păstoria sufletească.

Și e în interesul binepriceput, al unui seceriș duhovnicesc, ca acest prețios ajutor să ojurgă în mâinile credincioșilor, încă la începutul misiunilor.¹⁾

Timișoara, la 7 Martie 1937.

Inapoi la Molitfelnic

Adecă la esența trăirii ortodoxe. La viața harică. Scoaterea molitfelnicului din experiența duhovnicescă a Bisericii, sau numai împuțințarea interesului pentru funcțiunea lui, ar fi tot una cu scoaterea Sfântului Jeritfelnic din Biserică. Pentru că evlavia creștinătății ortodoxe, viața ei harismatică n'ar putea exista fără

toarentul haric, pe care rugăciunile molitfelnicului îl revarsă, permanent, asupra făpturii.

Dar, iată, au fost și mai sunt, încă, teologi și păstori cari văd în molitfelnic un izvor fatal de inerție, de pasivism religios.

Preotul care practică molitfelnicul — zic dâșii — este un preot inferior, comod, retrograd și se grăbesc, desigur, să proclame anacronismul molitfelnicului. Dar ce pun în loc? Pentru că înnoierii acestuia nu lasă locul vacant. Activism religios! Misiune, — cât mai multă misiune, prin catheză, predică, filantropie; prin școli duminicale, conferințe, cantine, dispensarii, azile, sanatorii.

Firește, Dumnezeu este iubire, și iubirea nu este ceva abstract. Este faptă. De bunătate, de milă, de mântuire.

Dar molitfa și harul, pe care ea îl cheamă asupra lumii, sunt fapte de bunătate, de milă, de izbăvire. Adecă fapte de iubire. Prin urmare, nu există, — nu poate exista, contradicțiile între rugăciune și misiune. Rugăciunea se încadrează în cel mai desăvârșit „activism religios”. Este activitatea optimă a spiritului ortodox. Mai mult: ea constituie însăși esența duhovniciei ortodoxe. Cateheză, predică și milostenia trebuie să fie roade ale rugăciunii, ale harului. Fără rugăciune ele nu mai au nici o substanță. Își pierd esența, densitatea spirituală; rațiunea lor de existență, funcțiunea lor misionară.

Atunci cum am putea să socotim molitfelnicul — grădina unică a rugăciunii și a harurilor care isvoresc din ea inundând și sfințind viața — ca ceva secundar, mediocru și paralizant pentru exploziile binecuvântate ale evlaviei ortodoxe? Că Biserica ortodoxă este învățătoare și militantă? Desigur! Dar ea este și contemplativă și sfințitoare. Iară contemplația ortodoxă nu este statică și sterilă. În esență, ea este de un dinamism creator la infinit. Creștinul pneumatic este cel mai activ creștin. Cel mai eroic. Cel mai biruitor. El este, întru totul, inger pământesc și om ceresc.

Se încearcă — e drept, timid și destul de imperfect — a se substitui Bisericii oficiile culturale și caritative laice. Curente de idei și orientări de opinie fac, azi, atâtea așezăminte sciale: presa, radio, teatrul, cinematograful, ateneul popular, universitatea, academia. Isbutesc, toate acestea, în adevăr, să elimine din veac prezența și influența Bisericii?

Nu. Întâi, pentru că Biserica are altă viziune despre om, despre lume, despre viață și moarte. Apoi, pentru că Biserica are o veche experiență în acest domeniu al propagandei. Și, mai presus de toate, pentru că ea folosește în lucrarea ei o putere, din altă lume, mai presus de fire: *puterea harului*, care singură poate crea realități universale și etern variabile.

Deci preotul, așa zis „de molitfelnic”, nu numai că nu este un preot diminuant, anacronic, inutil, ci dimpotrivă: el este singurul preot la locul și la rostul lui. Molitfelnicul lui *predică, miluește și sfințește*, în același timp.

Voi, curioși preoți de demult, cu mai puțină carte oficială, cari ați rămas totdeauna strelni de ispitele înțelepciunii acestui veac! Cu patrafirul și cu molitfelnicul vostru ați făcut mai mult pentru Impărăția lui Dumnezeu decât poligloșii, decât întrebătorii cei cumpliti, decât volteristi, decât filosotii, decât reporterii noștri duminicali!

¹⁾ Cine le vrea, ceartă le deia autor.

Voi, arhaicii și sedentarii, voi „analfabeții“, voi nepregetații cădelnițarii ai paracliselor smerite, cât de drept ați înțeles voi rostul Bisericii căreia îi slujiiți în această lume!

Iar porfirogeniții și poliistorii veacului, nepuțându-vă înțelege (pentru păcatele lor cele multe) vă poruncesc să svârliți molitfelnicul, ca să țineți conferențe, de tot felul, să deveniți scriitorii... Predicați, predicați și iar predicați—vă spun ei. Răspundeți-le simplu: molitfelnicul predică! Cea mai bună predică din lume, pentru că odată cu cuvintele lui de învățătură, el, prin noi, miluește pe om cu harul lui Dumnezeu.

Deci: nu la o parte cu molitfelnicul! Ci: *înapoi la molitfelnic!*

(Din rev. „Predania“) Pr. Grigorie Cristescu

Nădejdi românești

Sâmbătă, (6 Martie) în sala teatrului „Ligii culturale“ din București a vorbit d. Dinu Roco despre „Nădejdi românești“.

Dela tribuna Ligii culturale este ușor să mărturisim nădejdiile noastre românești. Aceste nădejdi sunt: naționalismul, întărirea Bisericii naționale ortodoxe și dinamizarea forțelor materiale și morale ale țării. Nădejdi cari corespund unor porunci, pe cari le trâmbețiază glasul conștiinței naționale.

Legătura sufletească și de sânge, care unește pe fiii unei națiuni, este baza firească a organizării și a progresului omenesc.

Noi suntem niște permanenți debitori ai societății. Însăși firea lucrurilor cere să plătim aceste datorii, față de familie și de națiune, realități peste care nu se poate trece.

Mai mult decât oricând, totul în jurul nostru ne spune, că unirea tuturor energiilor românești și apărarea îndârjită a intereselor naționale, trebuie să fie primul scop.

Dar a fi român înseamnă a fi și bun creștin. Într-o țară ca a noastră, unde biserica națională ortodoxă a jucat rolul de seamă al apărării ființei neamului și unde, în viitor de asemenea, va fi necesar sprijinul ei, nu vom putea să fim nici odată pe drumul cel bun, dacă ne vom depărta de tradiția religioasă. Ortodoxia a fost și va fi cel mai puternic sprijin al acestui popor de ciobani cinstiți.

Ceasul de față ne mai poruncește și o ofensivă a muncii naționale, susținută de toate energiile țării.

Aceasta este nădejdea, care trebuie să trăiască în sufletul fiecăruia dintre noi: să fim o țară de buni români, de buni creștini și de oameni harnici.

Ne putem baza încrederea în viitor pe două realități: Regele și țara.

Rege înțelept, popor cuminte: iată cele două realități, cari sunt chezașia îndrumării neamului românesc pe calea biruinței.

Viitorul românesc nu poate fi orientat, decât sub semnele naționalismului nobil al datinei creștine ortodoxe și al muncii creatoare și entuziaste.

(Universul 10 III 1937).

Sfințirea bisericii din Aradul-nou¹⁾

În ziua de Duminică, 7 Martie a. c., a avut loc sfințirea bisericii din Aradul nou, în cadrul unor înălțătoare serbări religioase. Actul solemn al sfințirii a fost săvârșit de delegatul Prea Sfinției Sale Părintelui *Episcop Andrei, I. P. C.* Sa Părintele Arhimandrit *Dr. Iustin Suciu*, înconjurat de un sobor de preoți, compus din: păr. *Protopop Sava Tr. Seculin*, profesorii de teologie: *Dr. Nicolae Popovici* și *Dr. Gheorghe Popovici*, pr. *Teodor Draia* și Diaconul *Dimitrie Dărău*. Răspunsurile liturgice au fost executate frumos de corul „Străjerii de Vest“ al învățătorilor din Arad, sub conducerea dlui *Virgil Lugojan*.

Atât la actul sfințirii, cât și la Sf. Liturghie ce a urmat, a participat un public foarte numeros, alcătuit în mare parte din intelectuali din Arad, iar din Aradul-nou au fost prezenți nu numai credincioșii parohiei ortodoxe române, ci și foarte mulți germani, intelectuali, comercianți, meseriași și țărani. Se poate spune fără exagerare, că această serbare religioasă a fost una dintre cele mai reușite din câte au avut loc în timpul recent în parohiile eparhiei noastre. Între cei prezenți am remarcat din Arad pe dl *Dr. I. Groza* prefectul județului, dl *Dr. R. Coțoiu* primarul Aradului, dl *I. Vulpe* ajutorul de primar al Aradului, dl *Dr. V. Avramescu* avocat, dl *Dr. N. Iercan* directorul general al Băncii „Victoria“, și mulți alți intelectuali din Arad și mai ales din Aradul nou, cești din urmă prezenți, am putea spune, toți până la unul. Remarcăm și prezența, ce a făcut așa de bună impresie, și a altor conceleșteni de alta credință, de ex. - dl *Dr. Gh. Kienitz*, protopop rom. cat., dl *Dr. I. Hemenn* avocat dl *Dr. Fr. Pelz* primar, dl *Dr. Fr. Neff* avocat, pe lângă cari foarte numeroși germani.

La priceasnă preotul locului, păr. prof. *Dr. Nicolae Popovici*, a făcut o dare de seamă despre lucrările înfăptuite, precum și un istoric al parohiei din timpul de 10 ani de existență. I-a răspuns păr. Arhimandrit *Dr. Iustin I. Suciu*, care după ce a laudat pe cei ce au ostenit în interesul parohiei și în special la realizarea operei frumoase a clădirii bisericii, mulțumindu-le în numele autorității bisericesti, a scos în evidență rolul covârșitor, pe care îl are Biserica în toate domeniile vieții omenesti.

Parohia Aradul-nou s'a întemeiat și organizat în anul 1926, alcătuită fiind din numărul mic de intelectuali români din Aradul-nou și din coloniștii veniți din comuna Furcșoara (jud. Hunedoara) și așezați în acelaș an în Aradul-nou, precum și din creștinii români ortodoxi, în majoritate covârșitoare muncitori, din comuna învecinată Murășel. Noua parohie e merită a deveni un centru bisericesc și național în Aradul-nou, în mijlocul minorității germane din județul nostru. De această misiune excepțională au fost conștienți atât preotul locului păr. prof. *Dr. Nicolae Popovici*, cât și *Consiliul parohial*. Încă dela început grija lor de căpetenie a fost construcția unei biserici, potrivită împrejurărilor speciale ale acestei parohii. Construirea

¹⁾ Din lipsă de spațiu a trebuit să omitem unele amănunte din acest raport.

bisericii s'a început în anul 1928, după planul dlui profesor arhitect *Victor Vlad* din Timișoara. Biserica era proiectată în stil bizantin, ceea ce nu s'a putut realiza, din lipsă de mijloace materiale. În cele din urmă, în anul 1928 s'a construit corpul clădirii bisericii, cu naia și altarul, fiind dată destinațiunii sale încă în acelaș an. În anul 1930 s'a construit fațada bisericii cu două turnuri, iar în anul 1935 s'a înălțat corpul bisericii, naia și altarul, dându-i-se forma actuală. În sfârșit, acum în toamna anului 1936, s'a făcut iconostasul și pictura interiorului bisericii.

Exteriorul clădirii bisericii nu este prea pretențios din punct de vedere arhitectonic. Aceasta din cauză, că în lipsă de mijloace materiale a trebuit să se renunțe la planul original în formă de cruce cu cupolă înaltă. Interiorul bisericii este însă de toată frumusețea: ca un juvaer artistic bisericesc, socotit ca cea mai frumoasă biserică din județul nostru. Iconostasul, făcut de Liceul Industrial din Arad după planul dlui profesor *Fl. Mureșan*, este sculptat în lemn în stil bizantin și aurit. Are trei rânduri de icoane, pictate în ulei de apreciatul nostru pictor bisericesc dl prof. *Iu. Ian Toader*. Pictura boltiturii și a pereților este opera talentatului pictor *Stefan Soos*, ținută în stil bizantin, puțin modernizat.

Merită toată lauda cei ce au ostenit timp de opt ani la înfăptuirea acestui monument artistic de clădire bisericască. Între aceștia se numără în primul rând dl *Dr. Aurel Crișan*, avocat și fost prefect, care de altfel e și primul român așezat în Aradul-nou înainte cu câteva decenii, lucrând în mod statornic, fără șgomot, dar cu toată râvna și dragostea pentru întărirea și consolidarea românismului în această comună. Are și meritul de a fi inițiat întemeierea parohiei ortodoxe române, în serviciul căreia și-a pus toate puterile, în mod cu totul desinteresat. Astăzi DSA poate fi mândru de cece s'au realizat. Păr. *Protopop Sava Seculin* încă este unul dintre întemeietorii parohiei, prin grija pentru această parohie. Autoritățile deasemenea au sprijinit parohia în străduințele sale. Prefectura județului Timiș prin fostul prefect *Dr. L. Țigăreanu*, Prefectura din Arad prin foștii prefecti *răp. C. Georgeșcu*, *Vasile Boneu* și dl *Dr. Iustin Marsieșu*, iar anul trecut prin dl Prefect *Dr. Ioan Groza*. Primpretorii Aradului-nou de asemenea ni-au stat într'ajutor: dl *Dr. Sever Mladin* a adunat primele fonduri; apoi menționăm pe *răp. I. Anghelina* și pe dl *Iuliu Puțiciu*. Iar actualul primpretor dl *Dr. Florian Ștefănică*, un bun român și convins creștin, a venit cu aportul său de larg sprijin chiar în momentul, când era mai mare nevoia. Comunele politice din plasa Aradul-nou au contribuit câțiva ani dearândul cu sume frumoase. Dar mai ales comuna Aradul-nou, în frunte cu primarul dl *Francisc Petz*, fostul notar dl *Aurel Stan* și mai cu seamă dl *Alexandru Rașiu*.

O sursă însemnată de venituri au fost câteva festivaluri și concerte, la a căror reușită au contribuit toate doamnele, domnișoarele și intelectualii români din Aradul nou, cu cari prilejuri s'au înregistrat însemnate danii bănești și dela conducătorii autorităților publice și instituțiilor economice din Arad.

Laudă deosebită se cuvine tuturor membrilor Consiliului parohial, pentru stăruințele și jertfele lor.

În sfârșit menționăm pe preotul parohiei, pr. prof. dela Academia Teologică *Dr. Nicolae Popovici*. Credem, că autoritatea eparhială a făcut alegerea cea mai nimerită, când a dat grija primei organizări a parohiei Aradul nou și a clădirii bisericii în mâna Sf. Sale. Tactului și experienței pastorale a Sfinției Sale se datoresc în mare măsură cele înfăptuite, iar dragostea de care l-am văzut înconjurat de toți credincioșii, intelectuali și țărani, îi va fi desigur cea mai mare satisfacție pe care o poate avea un preot.

Nu mai puțin va fi mulțumit de cele înfăptuite capul suprem al eparhiei Prea Sfinția Sa Păr. *Episcop Andrei*, care încă dela urcarea Sa pe tronul episcopal al Aradului a luat sub ocrotirea Sa specială finera parohie a Aradului-nou, intervenind pentru acordarea de ajutoare și interesându-se până la detalii de proiecte și de mersul lucrărilor.

În seara zilei sfințirii bisericii, 7 Martie a. c., s'a dat un bineușit concert, în sala restaurantului Korneț din Aradul nou, organizat de F. O. R. și de Societatea Femeilor ortodoxe române din Aradul-nou. La programul artistic și-au dat concursul corul „*Străjerii de Vest*” al învățătorilor de sub conducerea iscusită a dlui *Virgil Lugojan* și apreciatul tenor al județului nostru dl *Nicoară Sasu*. Toate punctele au fost mult aplaudate de numeroasa asistență. A plăcut mult și vocea de bass plin și profund a solistului *Simeon Pavel*, iar tenorul *Nicoară Sasu* a fost îmbrățișat cu ovașii nestârșite. Dl *Horățiu Găldău* a declamat câteva poezii umoristice, care au sporit buna dispoziție a publicului. Venitul curat a fost de aproximativ 50 000 Lei, care rezultă se datorește muncii metodice și bine organizate de membrele și membrii celor două societăți religioase locale.

Cronicaul.

Despre ce să predicăm

La **Bunavestire** (25 Martie) vom vorbi despre înalta chemare a femeii.

Două nume de femei au rămas neperitoare în istoria omenirii, și pe paginile sf. Scripturi: *Eva*, prin care neamul omenesc a căzut în păcat, și *Maria*, prin care ne-a venit mântuirea. Chipul celei dintâi, zugrăvit doar numai în starea din rai, dinainte de căderea în păcat, nu-l mai întâlnim în Biserică. Chipul Mariei, cinstit până la sfârșitul veacurilor, îl întâlnim pretutindeni în biserică, în 2 icoane de o rară frumusețe.

Icoana *Bunavestiri*, o vedem în locul cel mai de frunte, pe ușile împărătești. Deoparte arhanghelul *Gavril*, cu un crin alb în mână, ce simbolizează curățenia Sfintei Fecioare, de cealaltă Fecioara ingenunchind în fața unui analoghion cu cartea de rugăciune pe el. *Curățenia smerită și rugăciunea*, ce înfășoară într'o mireasmă cerească făptura Sfintei Fecioare, sunt podoabele ei în acest chip. Icoana aceasta, așezată pe ușile împărătești, ne spune că prin această înămplare sfântă a *Bunavestiri*, și a întrupării Fiului lui Dumnezeu în Fecioara *Maria* s'a făcut începutul *mântuirii* neamului omenesc deschizându-ni-se cerul. Numai cine este împodobit de *curățenie* și de roadele *rugăciunii* întră pe poarta mântuirii.

Fecioara Maria, dacă rămânea numai cu solia cerească a Bunevestiri, și nu devenea *mamă*, n'ar fi: „binecuvântată între femei“. Numai actul acesta al doilea, *nașterea* Mântuitorului, i-a pus pe frunte coroana cea nevestejită a gloriei. De aceea icoana Bunevestiri e complectată pretutindeni în biserici cu icoana *Maicii Domnului*, de-a stânga ușii împărătești, cea mai frumoasă icoana ce a putut fi zugrăvită vreodată. În aceste 2 icoane ne înfațișează Biserica, rolul fiecărei femei, de a fi: *Fecioară* curată și *Mamă* iubitoare. Solia arhanghelului Gavril se repea în mod tainic către fiecare femeie. Fiecare fecioară trece prin încercarea Bunevestiri. Dacă însă nu e pregătită cu răspunsul: „Iatăroaba Domnului. Fie mie după cuvântul tău“ (Luca 1₃₈), dacă nu e smerită și curată ca Maica Domnului, roadă binecuvântării lui Dumnezeu nu se arată. Fecioara, care nu răspunde la solia Bunevestiri, care nu contribuie prin naștere de fii la mântuirea neamului omenesc, aceea rămâne sub blestemul Evei. În una din aceste 2 prototipuri (Eva și Maria) fiecare femeie afă asemănarea sa.

Apostolul Pavel zice: „Nu îngăduiesc femeii nici să învețe pe ațul, nici să stăpânească pe bărbat, ci să stea liniștită. Că Adam s'a zidit întâi, apoi Eva. Și nu Adam a fost amăgit; ci femeia amăgită fiind, s'a făcut călcătoare de poruncă. Dar *se va mântui prin naștere de fii*, dacă stăruiește, cu depina înțelepciune, în credință, în iubire și în sfințire.“ (I. Tim. 2₁₂₋₁₅). Chipul Evei trăește și azi, fără de a se griji de mântuirea sa prin „naștere de fii.“

Ilie Miniat, vorbind despre fecioria Maicii Domnului și după naștere, o aseamăna cu: *a*) Șarpele ce se fârește pe piatră fără a lăsa urma; *b*) raza soarelui ce străbate prin geam, fără de a-l sparge; *c*) corabia ce despice apa marii, dar care se refacă îndată.

Prin împlinirea înaltei sale chemări și supunerea cu smerenie în fața rânduelii lui Dumnezeu, Maica Domnului va fi preaslăvită în veci cu cel mai frumos imn, pe care tot creștinul trebuie să-l cunoască: „Cuvine-se cu adevărat să Te ferim pre Tine, Născătoare de Dumnezeu, cea pururea fericită și prea nevinovată, și Maica Dumnezeului nostru. Ceeace ești mai cinstită decât serafimii, și mai mărită fără de asemănare decât serafimii, carea fără stricăciune pe Dumnezeu — Cuvântul ai născut, pe Tine cea întru adevăr Născătoare de Dumnezeu, Te mărim.“

* * *

Dumineca II din post (28 Martie), în legătură cu Evanghelia despre *păstorul cel bun* (Ioan 10 v. 9-16) vom vorbi despre **Iisus Hristos ca adevăratul Mântuitor.**

Precum turma cea necuvântătoare, chiar dacă singură ar ști afla pășunea cea mai grasă, nu poate exista fără *păstor* care s'o *apere* și s'o *scape de primejdii*, așa nici societatea omenească nu poate trăi fără conducători. Dumnezeu, care prin „vase alese de El ocârmuește societatea omenească și măsoară pașii poporului său celui credincios spre câștigarea mântuirii“, a rânduit în toate vremurile păstori suflatești.

În vechime regii se numiau bucuroși „păstori popoarelor“, prin ce voiau să spună că ei nu sunt înfrățita stăpânitori prin putere, cât *îngrijitori* și *vegetori* plini de iubire pentru supușii lor. Din pricina slăbiciunii firii omenești însă acest ideal de „păstor al popoarelor“ era greu de realizat. De aceea profesiiile

V. T. atribuie acest titlu numai lui Messia, cel trimis de Dumnezeu, care va fi *păstor* fără de asemănare. Așa Isaia, vorbind despre Messia spune: „Ca păstorul va paște turma sa, și în brațul său va aduna mielușii și-i va mângâia...“ (40₁₁). Iar Ezekiel grăește așa: „Și voi scula peste ei un *păstor*, și-i va paște pre ei... și va fi lor păstor.“ (34₂₄)... și „un păstor va fi tuturor“ (37₂₄).

Domnul nostru Iisus Hristos zice despre sine: „Eu sunt *păstorul cel bun*. Păstorul cel bun *viața și-o pune* pentru oile sale.“ (Ioan 10₁₁). Mai spune că: „Eu suat *ușa* (spre mântuire); de va intra cineva prin mine se va mântui; și va intra și va eși și pășune va aila“, (10₉).

Iată semnele distinctive ale adevăratului păstor, față de păstorul năimit, despre care se spune: „Iar năimitul care nu este păstor și ale cui oile nu sunt, vede lupul venind și lasă oile și fuge; iar lupul le răpește și le *împrăștie*. Ci năimitul fuge, pentru că este năimit și nu-l doare inima de oi.“ (10₁₂₋₁₃).

Lumea mișună azi de păstori năimiți și de apostoli mincinoși, S'au împlinit cuvintele: „Căci va veni o vreme când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă, ci — dornici să-și gădile auzul — își vor gramădi învățături după poftetele lor, și-și vor întoarce urechile dela adevăr, și se vor îndrepta către basme.“ (II. Tim. 4₃₋₄).

Despre acești năimiți a zis Mântuitorul: „Cine nu intră pe ușa în staulul oilor (Biserica), ci sare pe aiurea, acela e *fur* și *tâlhar*“. (Ioan 10₁). Păstorii cei adevărați sunt *aleși* (In 15₁₆) și *trimiși* (Rom 10₁₅) de însuși Mântuitorul: „Iar cine intră pe ușa este păstorul oilor“. (In 10₂).

Pricina enormei rătăcirii pe terenul religios e tocmai, aceea că oamenii nu caută îndeajuns să deosebească pe păstorul adevărat de cel năimit. Omul se dovedește a fi mai prejos decât oile, care cunoscând pe păstorul lor „ascultă de glasul lui, și oile sale le cheamă pe nume și afară le mână. Și când pe ale sale pe toate afară le-a scos, în fruntea lor merge, și oile merg după el, că știu glasul lui. *După unul strein ele nu se vor duce, ci vor fugi dela el, pentru că nu cunosc glasul streinilor*“. (In 10₃₋₅).

Iisus Hristos este adevăratul Mântuitor pentru toți oamenii, de pretutindenea și din toate timpurile. Pentru că:

a) El și-a dat viața pentru răscumpărarea tuturor. (I. Tim. 2₅₋₆).

b) Ne-a învățat să cunoaștem pe unul, adevăratul Dumnezeu, care este spirit, și să i-ne închinăm „în spirit și în adevăr“. (In. 4₂₄).

c) Cunoscându-l pre El aflăm „*calea*“ (In. 14₆) (unicul mijlocitor între Dumnezeu și om-nire, în sensul de „Mântuitor“), *adevărul* (In. 8₂₂, 17₁₇) și *viața* (In. 17₃).

d) În Biserica Lui, ca în corabia lui Noe, apărați de potop, călătorim spre patria cerească. Cuvântul Lui ne luminează calea, iar sfintele Lui taine ne vindecă de boalele trupești și sufletești.

e) Iubirea, suprema Lui lege, înfrățește pe toți oamenii în fața aceluiaș Tată ceresc. (Gal. 5₁₄).

Mântuitorul cere dela noi 3 lucruri:

a) Să-l cunoaștem. „Ale mele mă cunosc pre mine“. (Io. 10₁₄).

b) Să-l iubim mai presus de toate. (Mat. 10₃₇).

c) Să trăim în cea mai strânsă comunitate de viață cu El. „Rămâneți întru mine și eu întru voi.

Precum mlădița nu poate să aducă roadă dela sine, dacă nu rămâne în viță, tot așa nici voi, dacă nu rămâneți întru mine. Eu sunt vița, voi sunteți mlădițele. Cine rămâne întru mine și eu întru ei, acela aduce roadă multă, căci fără mine nu puteți face nimic". (In. 15⁴⁻⁵). Prin această unitate se va realiza dorința Mântuitorului de a fi toți „o singură turmă și un singur păstor". (In. 10¹⁶).

Porunca 3 a bisericească ne spune „să cinstim fețele bisericești". Tot așa ap. Pavel în epistola către Evrei (13¹⁷). Explicatia ne-o dă însuși Mântuitorul: „Cine vă primește pe voi, pe mine mă primește, și cine mă primește pe mine, primește pe acela ce m'a trimis pe mine". (Mat. 10⁴⁰).

„Catedrala întregirii neamului“ la Maglavit?

de *Protopresb. Dr. Gh. Ciuhandu**)

„Ceeace ai născut viața, la viața cea fără de moarte ai trecut, întru cinstită Adormirea Ta, încunjurându-Te îngerii, domniile și puterile, apostolii și proorocii și toată făptura, și Fiul Tău primind cu preacurate mâinile Sale sufletul Tău cel fără prihană, Fecioară-Maică, mireasă dumnezeiască“.

Lubiți creștini!

Cu această duhovnicească cântare de azi, Sfânta noastră Biserică prăznuiește Adormirea Maicii Domnului. Sărbătorim anume întâmplarea, când cea mai sfântă dintre femei și dintre toți pământeni se desparte de viața cea trecătoare (pentruca, adormind cu trupul din care s'a intrupat Dumnezeu-Fiul și Răscumpărătorul neamului omenesc, să-și redeie sufletul neprihănit în mâinile Ziditorului și Fiului Său.

E ziua, în care cea mai duiosă și cea mai îndurerată dintre toate mamele pământului și ale tuturor veacurilor, și-a încheiat viața pământească și — încunjurată de puterile cerești — s'a înălțat la Fiul și Dumnezeu Ei, pentru a nu se mai despărți deolaltă.

Cântările noastre bisericești pentru această zi sunt pline de mireasmă sfântă și de îndemnuri ziditoare de suflete. Ele prăznesc și proslăvesc pe aceea care, mai presus de fire, a păzit fecioria, și care, întru a Sa adormire trupească, lumea nu a părăsit-o, ci din contră, neadormită întru rugăciuni în vremea vieții Sale pământești și în ceruri — lângă Fiul Său — a ajuns să fie mai cinstită decât Heruvimii și mai slăvită decât Serafimii. Și din această stare a Sa, de a fi mai presus de toate puterile cerești, a devenit rugătoare sta-tornică, înaintea lui Dumnezeu, pentru toată lumea

Minunată taină a lui Dumnezeu este aceasta! că din neamul femeii, prin care s'a furișat ispita și a intrat păcatul în lume, prin acelaș neam ne-a venit răscumpărarea și mântuirea: prin femeia mamă a Fiului lui Dumnezeu.

De aceea, „pomenirea Ta, Fecioară preacurată, o măresc căpeteniile și stăpâniile și puterile, îngerii, arhangeli, scaunele, domniile, heruvimii și înfricoșajii serafimi; și neamul omenesc — o laudăm și o prea înălțăm întru toți vecii“. (Canon peasna 8).

Așa ne învață sfânta Biserică, în cântările sale închinat zilei praznicului de astăzi. Și, în adevăr, cultul sau cinstirea Sfintei Fecioare și Dumnezești mame, a umplut lumea, cu mireazma bucuriei sufletești, cu tăria credinței și a nădejzii celor înviforați.

La noi, la Români, cinstirea Maicii Domnului hrănește afâtea suflete credincioase și dă nădejde și ajutor afător și afător suflete înviforate.

Toată viața sufletească a poporului nostru este pătrunsă de credința în puterea și sprijinul Maicii Domnului. Un învățat folclorist român, care a studiat Legendele Maicii Domnului depe întreaga întindere a pământului românesc, ni-o spune, că poporul nostru crede, că „Maica Domnului a fost cea dintâi și tot ea va fi și cea mai de pe urmă scăpare a oamenilor“; că Maica Domnului nu se mai află pe pământ, ci în ceruri; stă ingenunchiată la picioarele lui Dumnezeu și se roagă necontenit, ziua și noaptea, pentru păcatele și fărădelegile oamenilor; și că ea ajută chiar și animalelor, cu deosebire celor de casă¹⁾.

De aceea, de slava Ei este plin cerul și cântările noastre bisericești. De slava Ei sunt pline și colindele și descântecel populului nostru.

„*Inspre răsărit de soare*
„*Este o biserică mare,*
„*Cu nouă sfinte altare,*
„*Toate din mărgăritare,*
„*Cu ușile 'nferecate,*
„*Cu ferestrele 'nziuate;*
„*Și 'n a ei împrejurime*
„*Sunt și nouă țintirime,*
„*Cu sârme încunjurate,*
„*Cu tămâie presurate,*
„*Da 'n biserică cine șade?*
„*Șade Maica Prea curată.*
„*Dar acolo, Ea ce cată?*
„*Șade locului și cântă,*
„*Dintr'o carte mare sfântă,*
„*Cântarea Cheruvimilor*
„*Și a Apostolilor...²⁾*

Așa cântă și descântă poporul nostru român în cinstea Maicii Domnului. Iar noi, să-i strigăm de asemenea, cu cântarea bisericească³⁾: „Fericimu-Te pe Tine toate neamurile, Născătoare de Dumnezeu Fecioară... Fericii suntem și noi, folositoare avându-Te, că ziua și noaptea Te rogi pentru noi; și sceptorile împărăției cu rugăciunile Tale se întăresc...“

¹⁾ Sim. Fl. Marian: Legendele Maicii Domnului, pag. 313 și 312.

²⁾ Ibid. 343.

³⁾ Palunoștină.

^{*)} Predică ținută în 15 August 1935, la hramul bisericii din Tebea.

Primeșie dela noi cântare de petrecere, Maică a Dumnezeului celui viu! Și cu darul Tău, cel de lumină purtător și dumnezeesc, ne umbrează; *regelui* nostru biruință, și iubitorului de Hristos *popor* — pace și iertare celor ce cântă, și sufletelor mântuire dăruind¹⁾.

Iubiți creștini,

Aceia cari ne-am adunat aici, aslăzi, la sfânta rugăciune, trebuie să luăm aminte, că ne găsim într'o biserică, în care mai din adins decât în alte biserici, se îndreaptă rugăciuni către Maica Domnului și Impărăteasa cerurilor și Ocrotitoarea oamenilor și a lumii.

Suntem adecă într'o biserică închinată Maicii Domnului, care este hramul sau ocrotitoarea acestei biserici, care i-a fost închinată dela sfințirea acestui dumnezeesc lăcaș de închinare.

Nu numai oamenii prin botezul lor, ci și bisericile prin sfințirea lor, sunt închinare unora dintre sfinți, pe al căror ajutor trebuie să-l cerem mai din adins.

Și ce minunată potrivă a lucrurilor prin vrea lui Dumnezeu este și aceea, că Maicii Domnului a fost închinată această sfântă biserică dela Tebea, mărturie curată a credinței noastre creștinești și împreună de atâtea semne și amintiri din viața românească!

Aici, în preajma altarului închinat sfintei Fecioare Maria se găsește semnul trăinicieii firei: gorunul lui Horea, reamintindu-ne de trăinicia, de suferințele și de vecinicia drepturilor poporului românesc peste acest pământ strămoșesc

Aici avem moaștele eroilor luptători pentru drepturile noastre la viața sufletească și românească: pe Avram Iancu, Craiul munților și alți tribuni din marea revoluție, răscolitoare și însuflețitoare a drepturilor românești.

Aici avem și oase de cliitori mai mari și mai mici, ca acelea ale avocatului Teodor Pop, cari cu jertfa avutului lor, mai mare sau mai mic, după ale lor puteri au finit să sprijinească aici cultura românească, care este arma de luptă în vremea de pace pentru drepturile unui popor.

Dar tot aici, în preajma acestei biserici avem și scumpe moaște naționale, de ale fraților desrobitori, cari au căzut pe pământul Ardealului, pentru desrobirea noastră și pentru a neamului întregire.

(Va urma)

Cronică

Sf. Sinod, întrunită în zilele trecute în sesiune extraordinară, s'a pronunțat în chestiunea participării preoților la viața politică. Ministerul Cultelor adică semnalase anumite abateri de ale unor preoți, cari trebuiau examinate și reglementate de Sf. Sinod. După consultații de mai multe zile, Sf. Sinod a luat, la 9 Martie hotărârea în cauză, dând un comunicat.

„Boabe de lacrimi“, pentru Ionel Moța și Vasile Marin, am putea numi omagiul ce a fost adus acestor doi eroi ai Crucii, de către tineretul din soc.

¹⁾ Peasne 9. la Adormirea Maicii Domnului,

„Sf. Gheorghe“, constituită la liceul de băieți din Arad, în frunte cu președintele de onoare, pâr. catihet S. Ștefea și cu președintele efectiv studentul I. Mojdovan. Festivalul de comemorare s'a ținut în luna trecută, cu o lucrare de evocație a tinărului Tiberiu Novac. Poezia de ocazie a acestuia, „Moartea sfinților“ a fost declamată de I. Debău. După lectura făcută de I. Ispas din opera lui I. Moța „Cranii de lemn“, și după cuvântul lui Nicolae Popescu despre sensul vieții trăite în creștinism și 'n naționalism pur, a încheiat pâr. catihet S. Ștefea, ridicând ședința comemorativă. Constatând aceste, gândul ne fuge, dela acești tineri însufleșiți pentru opera creștină și națională, la înaintașii lor de-acum un veac, cari sollicitau să li-se dele instrucție religioasă-românească. Nu înzădar — cum o constatam odinioară, cu ocazia unei întruniri a liceului „Moise Nicoară“ — aceasta școală este ridicată într'un fost cimiteriu ortodox vechiu, în care fusese vechea catedrală românească, situată în curtea liceului de acum: Spiritul generațiilor, cari se închină aceluiasi ideal, se încopie de oiață, peste generații și peste orice dificultăți!

Pensionarea Clerului din Ardeal se apropie de realizare. În ședința din 13 Martie a Senatului, I. P. Sf. Sa Pâr. Mitropolit Nicolae a făcut o comunicare în chestiune, arătând demersurile ce începuse încă din 1934 și exprimând marea satisfacție, simțită de Clerul ardelean din prilejul rezultatului, la care s'a ajuns prin tratativele de până acum și în așteptarea legii speciale. De încheiere, Pâr. Mitropolit a cerut, ca acest regim pensionar să se extindă și la Clerul uniet din Ardeal, ceea ce a cerut-o în numele bisericii sale, și episcopul Iuliu Hossu.

Di Mircea Canticov, ministrul finanțelor, s'a declarat încântat de gestul Mitropolitului nostru, de a solicita ocrotirea și pentru cealaltă biserică românească. A semnalat totodată, că reparația aceasta, în chestiunea pensilor, a întârziat prea mult și a că a cercetat situația bugetară și și-a luat răspunderea, să trimită Parlamentului proiectul de lege. Deci să nădăjduim.

Fondul religios din Bucovina, despre a cărui administrare s'au scris multe între cari și destule rele, a ajuns la liman, sub conducerea I. P. Sfințitului Mitropolit Visarion, așa că anul trecut s'a încheiat cu economii de osută douăzeci milioane. Firește, e mare câștig de cauză pentru arhiepiscopia și Clerul din Bucovina, avizate a se întreține din acest fond. Semnalăm faptul nou, deși cam târziu, dar foarte bucuroși!

I. P. Sf. Sa Mitropolitul Visarion al Bucovinei, după cum aflăm din „Misionarul“ dela Chișinău, a trimis de Crăciun, mai multe ajutoare bănești, peste hotare: studenților români dela Strasburg 20.000 Lei; Institutului teologic ortodox din Paris 50.000 Lei; Se-

minariului teologic ortodox, de curând înființat în Balamand din Siria, 100.000 Lei. De multă vreme n'am mai auzit de danii românești în afară, ca odinioară...

În aceeași vreme, cum aflăm din același izvor, la Internatul Teologic din Cernăuți au fost asigurate opt burse pentru studenții din alte țări. S'au prezentat până acum: un român din America, un ceh, doi bulgari și un englez.

Așa se sporesc legăturile Bisericii și i-se fructifică prestigiul în afară.

*
Francmasoneria, după cum anunțasem și noi într'un număr trecut, a pornit pe desființare. Mulțumită lui Dumnezeu, că lumea românească începe să se desmeticească și să revină la deplina înțelegere a primejdiei, ce residă în rătăcirea anticreștină a masoneriei, și că s'au mobilizat și factorii de conducere ai Statului. Aflăm anume, că la Ministerul de Interne e în pregătire un proiect de lege, pentru desființarea tuturor logilor francmasonice, deci și cele direcționate de talmud, precum și a oricăror asociații oculte sau tainute. În proiectul de lege se vor introduce sancțiuni drastice în privința celor ce ar mai acționa în francmasonerie.

Numai dacă s'ar nimeri, înfăptuite, și măsuri pentru convertirea sinceră a acestor împăgâniți moderni și pentru reconfortarea sufletului de obște. Căci numai sancțiunile scrise în lege — câtă vreme nu vor fi și aplicate — tot nu ajung

*
In Satu-mare — oraș, Ortodoxia progresaază bine, în raport cu cu circulația trecerilor confesionale, pe cari le găsim, rezumate, cu privire la anul 1936, în revista „Arena“, a d-lui Horea Toader, pe anul 1937 (nr. pentru Februarie). Iată câteva cifre: Dintre Români ortodocși n'a trecut, nici unul, la alta confesiune. Dela gr.-catolici au trecut 25, dintre cari 13 la Ortodoxie. Dela r.-catolici au trecut 35, dintre cari 15 la ortodocși. Dela reformați au trecut de tot 54, dintre cari 17 la ortodocși. Ca bilanț: Ortodocșii au câștigat 46 suflete; iar gr.-catolicii numai 24 suflete. Deficitul cel mai mare îl au: reformații cu 44 și rom.-catolicii cu 26 suflete.

Suntem de acord cu propunerea adăogată în călcăiul Statisticii, că asemenea statistici ar trebui întocmite, obligatoriu, peste tot cuprinsul țării (și mai ales la frontiera apuseană, adăogăm noi), pentru a se putea controla pulsul național, prin prisma credinței și a Bisericii.

Cine, oare, ni-ar putea face acest serviciu informativ, cu privire la orașul Arad?

Icoanele ortodoxe sunt învrednicite dimpreună cu rostul lor religios-național, de atenția, unul prim articol, în foaia dela Brad, de propagandă națională, „Zărandul“ (Nr. 10), care acționează viguros și iscusit, în Valea-Crișului Alb, pentru apărarea intereselor

ortodoxe și românești, subminate de unieți și de comuniști. Păr. V. Perlam, care a scris articolul în chestiune, relevă frumuseța artistică și puterea morală de a dire sufletească a icoanelor noastre ortodoxe — pentru cari scrie — în deosebire de icoanele papistă-șști, întrebunțate și de unieți: cu chipuri de sfinți grași și rumeni, cu icoane de ale Domnului Hristos și ale Măicii Domnului, înfățișând cu inima afară, arzând... Mulțumim pentru aceasta relevare la vreme, în prag de Dumneca Ortodoxiei, când — vorbindu-se și despre cultul sfințelor icoane — Cucernicii preoți (căroră sperăm le ajungă la vreme, la mână aceste ștre), vor înțelege, că sunt datorți a cuvânta despre cultul icoanelor ortodoxe curate, și pentru evitarea celor abătute dela regula cultului ortodox.

Cronica revistelor

„Predania“ este titlul celei mai recente publicații teologice-bisericești, ce ni-se anunță în câmpul de cugetare teologică și de scris bisericesc, „rumânesc“ — cum scrie însași revista. Relevăm nota de cugetare în primul loc, a acestel reviste de „critică teologică“ după cum ea însași se anunță, sub direcția dlui G. Racoveanu. D.pă cuvântul introductiv, de „lămurire“ că revista va milita pentru păstrarea intactă a purilor noastre predanii (tradiții) ortodoxe, dăm de condeiul dlui Nae Ionescu, care — deși nu e teolog — a frământat, prin gândirea sa multă lectură teologică și va fi un util condeiu în slujba gândului de mai bine. Articolul Dsale: Pentru o teologie cu „nespecialiști“, în care subliniază acordul desăvârșit dintre Ortodoxie și geniul nației și spiritul vremii, tinde către ținta, ca în cugetarea și în scrisul teologic „rumânesc“ să se aducă elementul auxiliar al „nespecialștilor“ dar sub controlul „teologilor“, cari și ei — zicem noi — vor putea profita din clocnirile de idei, ce le întrezărim în coloanele „Predaniei“. — Părintele pr. I. D. Petrescu (în articolul „Cântarea corală în biserica noastră rumânească“) subliniază, la adresa muzicii corale introdusă și la noi Români, că „nu orice muzică este bună să laude pe Dumnezeu, nici să fie ascultată în altarul său“. Suntem de acord, că se impun radicale și temelnice revizuirii, în acest senz. — Iar despre scrisul Părintelui Pr. Grigorie Cristescu, profesor universitar, n'avem decât atâta de spus, că articolul de duhovnicească semnificație ortodoxă „Înapoi la Molitfelnic“ îl reproducem, în acest număr. Ca să servească de sufletească sa tisfacție, unora, și de îndemn, altora din Preoții noștri.

Rev. „Predania“ va apărea de 2 pe luni, cu abonament de 200 Lei, în câte 16 pagini.

Recomandăm Cucernicilor preoți să o aboneze, chiar dacă s'ar întovărăși doi sau trei, adresându-se, cu abonamentul și în chestii redacționale, P. C. S. Pr. prof. Grigorie Cristescu, București, Str. Barbu Văcărescu 107.

Post-script: *Citind câteva cuvinte tari în „Cuvântul de lămurire” al „Predaniei”, adăogăm — alături de bunele credinți ce exprimarăm mai sus — vorba cuminte a părintelui prof. A. Angelescu dela Brălla (într'un număr recent al revistei „Viitorul”): „Să ne ocupăm mai mult de logică, decât de polemică”.*

Sau, cum se spuse pe latinește, după obișnuința ardelenescă: Suaviter in modo, fortiter in re!

Cred, ne-am înțeles, Părinte și iubite frate Grigorie!

Revista „Invățătorul bănățean” organ al Asoc. Inv. din jud. Severin — publică în numărul său 3, din condeul d. lui Pavel Jumanca, directorul revistei și președintele acelei asociații, — sub titlul de „Autoritate... demnitate...” un articol, pe care-l relevăm bucuroși. Dsa își arată nedumerirea și îngrijorarea, din pricina unei anumite stări de spirit din poporul nostru. De pe urma agitațiilor politice de partid și a influențelor atâtor traficantii oculte ai străinismului, „săteanul nostru s'a îmbolnăvit sufletește, s'a molipsit de boala epidemică, adusă aici de gnoatele dela orașe și boala e gravă”. A sporit neîncrederea către ai săi și lipsa pe respect a generației tinere, până și față de dascălii lor. D'aci numai un pas până la căderea în mâini străine și viclene. Dl. P. Jumanca vede pricina răuimi și în cearta dintre intelectualii satelor: preoții și învățătorii, pentru lucruri de nimic, uneori pentru rivalități...femelești. Concluzia: să ne purtăm cu toții, cu demnitate, ca să ne sporim autoritatea în popor, făcându-și fiecare datoria: de frățescă bună trăire și de colaborare la educarea poporului.

Sfatul acesta, la locul său azi mai mult ca ori când, îl relevăm. Și-l îndreptăm și noi către cugetele preoțești. Fără nici un gând rău pentru nimeni! Ci pentrucă aflăm, că sfatul e la vreme și bine dat. Numai să fie și urmat.

Ne alăturăm, dintr'o conștiință dublă: Ce mult bine ni-a făcut, în trecut, colaborarea sinceră dintre învățătorii și preoți; și ce actuală e necesitatea ei și azi!

Bibliografii

Mitropolia Ardealului: Procesul Verbal al Congresului național bisericesc ardelean, întrunit în 1933. Tipogr. arhid. Sibiu. Lucrările congresului în chestiune au fost puse în lucrare, la vremea sa, de către factorii bisericești în drept spre aceasta. Acum, se distribuie procesele verbale, cu rapoartele anexate acelorora, pentru o bună orientare mai de aproape a tuturor comunităților noastre bisericești din mitropolie Editura Mitropoliei. Doritorii de a se informa pot cere dela Sibiu

Arhiepiscopul Dr. Veniamin Pocitan: Arhiepiscopul-vicari al Arhiepiscopiei Bucureștilor, mitropoliei Ungro-Vlahiei și Patriarhiei Române. București 1937, cuprinzând

52 pagini. Prețul: L. 30. Sub acest titlu, P. Sfințitul autor ne dă o înmănușare de date biografice cu privire la înaltașii săi, vicarii la București, inclusiv cel mai nou arhiepiscop-vicar P. Sf. Irineu Mihălcescu — Târgovișteanu. Prea Sfințitul Veniamin a făcut un lucru foarte cuvintelor, într'un cânt — gândindu-se la înaltașii săi — a scos o seamă de nume din uitarea ce le acoperea și a făcut și un serviciu bun istoriografiei noastre bisericești. Subliniem, bucuroși, râvna și prestația P. Sfințitului Veniamin, în atenția celorce ar dori să-l cunoască mai deaproape lucrarea, pe care o pot cere dela autor (București, Mitropolie).

Sever Bocu: Un veac — al XIX-lea — din istoria Lipovei. Conferință ținută la 6 Dec. (1936) la despărțământul Astra și a Casinei române din Lipova. Timișoara. Prețul?

D-l S. Bocu, autor și al unei monografii frumoase despre biserica din Lipova, a săvârșit un lucru foarte bun, când a făcut o seamă de cercetări locale mai nouă, al căror rezultat este tocmai broșura cu titlul de mai sus. Lipova, centru bănățean ales, în care au pulsat viguros simțirea ortodoxă și românească, ne este prezentată într'o frumoasă lumină din ambele puncte de vedere ce am indicat. Protopopi, preoți și dascăli și meșteșugurii lipoveni cu vrednicie defilează, pe sub condeul D-lui S. Bocu, până după intrarea în veacul nostru. Asemenea lucrări, ori cât de nepretențioase la prima vedere, sunt foarte de dorit, s'avem cât de multe, mai ales când, ca în cazul de față, autorul — după cercetări de hârtii vechi — mai adaugă și lucruri în mijlocul cărora a trăit, pe cari, scriindu-le, le salvează din primejdia, de a fi uitate. Semnalăm broșura de 31 pagini — ce se poate primi dela autor —, dorind cât mai mulți imitatori.

Nr. 1-6 Mărgăritarele Lumii, publicație săptămânală a C. Sale Păr. Econ. Vasile Ionescu dela biserica Sf. Ioan Botezătorul, București. Prima fascicolă — și fiecare au câte 16 pagini, format de carte — tratează problema „Copilul”, după învățătura Sf-lui Ioan Gură de Aur. A doua: despre lăcomie, după sf. Vasile cel mare. A cincea despre căsătorie după Sf. Ioan Gură de Aur. Celelalte sunt istorisiri pentru zidire sufletească.

Le recomandăm de obște, fiind vorba de cuvântări ale Sf. Părinți, din viețile marilor luminători și din cele mai prețioase scrieri morale apărute pe pământ. Prețul de bucată 2 Lei. Se pot abona, la adresa: București I. Aleea Carmen Silva No. 7.

Miron Abrudan: Ecclesiastul în versuri. Tipogr. diec. Arad, 1937. Pagini 46. Prețul Lei: 12. — A citi mereu în Sfintele Scripturi și a le îndrăgi, este o îndeletnicire prea rară, în zilele noastre. A zăbovi îndelung asupra lor și, mai ales, de a le turna în frază nouă, versificată, e lucru anevoios. Spre truda aceasta nu se poate simți îndemnat, decât sufletul cuprins de

strădanii duhovnicești. Miron Abrudan, cu versificarea sa dată Ecclesiastului, este unul dintre acești pușini. A ceea ce el — un absolvent de școală cantorală din Oradea și rămas țăran cu suflet bun și în port bihorean — a făcut, versificând o parte din Sf. Scriptură, e mult dela dânsul și poate fi de mare folos sufletesc și pentru alții. Munca a acestui fiu de țăran, trăitor acum în slujba P. Sfințitului Andrei, pe care l-a însoțit dela Oradea la Arad, e o pilduire vrednică de laudă. Mai ales după ce știm din înștiințarea de pe învelitoarea broșurii sale, că are și alte manuscrise religioase — în prosă și în poezie. El merită, cu adevărat, toată îmbărbătarea.

Informațiuni

Soc. Tinerimii adulte Sf. Gheorghe, sub egida Asoc. Astra, din Nădlac, — de sub conducerea căpeteniei Traian Precupaș, — a dat o serată culturală cu un program variat și urmată de dans în saloanele hotelului Dacia, în seara zilei de Sâmbătă. 13 Martie a. c. Venitul net a fost cedat pentru fondul societății Sf. Gheorghe, recent înființată. Sala arhiplină.

— Fondul edificării sfei biserici din *Milova* s'a majorat cu suma de 115.000 Lei, rezultată din vânzarea materialului lemnos, cedat de eforia izlazului, la intervenția Comitetului misionar local. Cele două organizațiuni locale merită toată lauda.

Cumpăr, în scopul completării colecțiilor mele, gazete și reviste vechi (ani întregi, ca și n-ri singuratici), din „Albina” (Viena), „Federațiunea”, „Concordia”, „Patria” (toate apărute în Pesta), „Siezatorea”, (Pesta și Oradea-M.), „Familia” (Oradea), „Tribuna” (Sibiu), „Lumina”, „Gura Satului”, „Tribuna Pop.” „Românul” (toate din Arad), „Luminătorul”, „Dreptatea” (ambele Timișoara), etc. etc. — Tot așa n-ri singuratici din „Cucurbeulu”, (mai târziu) „Floricele”, „Foia beletristică” a studenților în Teologie și Preparatoria din Arad în anii 1862 și 1863, scrise cu mâna (în 1863 litogr.), de sub conducerea lui Iustin Popoviciu cler. cu din cursulu III lea și Redactoriu răspunzătoriu”, și cu articoli semnați de Nicolau Polisiu, Ioan Doboșiu „inventatoriu în Școala elem. din oras-u”, Alexandru Codimutia, Paul Milovanu, Isaia Montia, Terentiu Dimitrescu, „editoru”, etc. etc. — *Dr. Dimitrie Ciolca*, profesor la Academia Teologică, Caransebeș.

Nr. 2056/1937.

Comunicat

Onor. Minister al Cultelor și Artelor cu adresa Nr. 4313/347 din 15 Februarie a. c. Ne-a trimis circulara Direcțiunii generale a C. F. R. Nr. 194236/R. A./1936 cu privire la aplicarea timbrului pe carnetele cu reducere de 50% pe C. F. R. pentru taxele înființate în scopul creierii „fondului pentru modernizări de drumuri naționale” de următorul cuprins:

„Timbrarea carnetelor C. F. R.

Ca urmare la ordinul circular Nr. 171434 din 1936, publicat în foaia oficială Nr. 915 din 17 Decembrie 1937, se aduce la cunoștință generală, că taxele înființate în scopul creierii „fondului pentru modernizări de drumuri naționale” se vor percepe prin aplicarea unor timbre speciale pe carnetul de călătorie și anume în compartimentul rezervat pentru viză.

În consecință viza carnetului de călătorie se va face numai după ce posesorul carnetului a lipit timbrul respectiv pe locul indicat mai sus, peste care se va aplica stampila și semnătura autorității în competența căreia intră vizarea carnetului.

Timbrele pentru carnetele se vor procura de către detentorii carnetelor de călătorie dela casierile de bilete ale stațiilor C. F. R. în raza cărora au domiciliul. Se vor percepe prin aplicare de timbre următoarele taxe anuale:

cl. I	150
cl. II	120
cl. III	20

valorile timbrului puse în vânzare prin casierile C. F. R. sunt de Lei 400, 200, 100, 50, 40, 37, 50, 20, 10, 7, 50 și 5 lei.

Taxele prevăzute mai sus pentru fiecare legitimație de călătorie fiind anuale, se vor aplica timbre de valoare proporțională cu timpul, pentru care este valabilă viza.

Pentru legitimațiile de călătorie cu viza trimestrială pentru care taxa anuală este de lei 150 se va aplica la fiecare dată când se obține viza câte un timbru de 37, 50.

În cazul când valoarea timbrului ce urmează a se aplica pe legitimațiile de călătorie, nu coincide cu valoarea timbrului puse în vânzare se vor aplica două sau mai multe timbre.

Nu se vor timbra următoarele legitimații: carnetele cari dau dreptul la călătorie, cu reducere de 50% cl. II și a cl. III-a studenților și elevilor școlilor de stat. (cari călătoresc numai în vacanțele școlare cu carnetele tip, eliberate de direcția școlilor respective).

În ce privește taxele plătite deja prin administrațiile financiare, pentru care s'a eliberat recipișe se pot distinge două situațiuni: când taxele s'au plătit la administrația financiară și s'a obținut câte o recipișă pentru fiecare carnet și când autoritatea a depus taxa în bloc pentru mai mulți funcționari, obținând o recipișă pentru mai multe carnetele. În primul caz recipișă se prezenta stației în raza căreia locuiește posesorul carnetului, care o va preda casierului C. F. R. recipișă. Casierul C. F. R. după ce va reține recipișă va aplica timbre de egală valoare pe carnet, în compartimentul rezervat special pentru viză și le va anula cu stampila stației.

În cazul al II-lea autoritatea respectivă va înocmi un tablou de timbrele necesare în valoare egală cu valoarea recipișei colective a administrației financiare după care va trimite un delegat la stația din raza sa, pentru a-i elibera timbrele contra recipișei administrației financiare. După obținerea timbrului autoritatea va lipi pe carnet în compartimentul rezervat vizei timbrului respective și le va anula prin aplicarea stampilei sale.

Arad, din ședința Consiliului ep. dela 5 Martie 1937.

Consiliul eparhial ort. rom. Arad.